

Digitale nieuwsbrief voor kunst, cultuur en onderwijs

De tijd vliegt, zeker als je samen met een aantal betrokken en bevrogen mensen bezig bent met inspirerende en belanghebbende cultuureducatie-zaken.

Om te beginnen ben ik blij te kunnen vermelden dat Westland Cultuurweb als netwerkorganisatie officieel van kracht is geworden. Op vrijdag 28 juni is de oprichtingsakte, in aanwezigheid van wethouder Arne Weverling, gepasseerd bij notaris Lars Boellaard in Naaldwijk. De Raad van Toezicht wordt gevormd door Bart Sosef, Bart Luttkik en Piet Vreugdenhil (voorzitter).

De cursus ICC (Interne Cultuurcoördinator) is gestart met negen deelnemers uit Westland, georganiseerd door Kunstgebouw. Ook wordt druk gewerkt aan een inspirerende Kick-off op 18 september.

Donderdag 17 mei was de eerste conferentie 'Cultuureducatie met Kwaliteit' in Rotterdam. Daar sprak ook minister Bussemaker. In haar brief 'Cultuur beweegt' geeft zij haar visie op de betekenis van cultuur op een veranderende samenleving. Zij zegt het volgende: "Cultuur heeft artistieke, maatschappelijke en economische waarden. Cultuur is noodzakelijk voor de vorming van onze identiteit, voor de ontplooiing van mensen en voor de ontwikkeling van creativiteit. Cultuur verbindt, biedt plezier en draagt bij aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. De cultuursector is een sector met een duidelijk economisch belang".

De minister kiest duidelijk voor een rol van cultuur als onderdeel van de maatschappelijke agenda: "Maatschappelijke vraagstukken op bijvoorbeeld het gebied van zorg, maatschappelijk verantwoord ondernemen, energie- en voedselvoorziening, krimp en vergrijzing worden steeds complexer. Voor de aanpak van deze vraagstukken groeit het belang van creativiteit en innovatie. Cultuur en Cultuureducatie leveren daaraan een belangrijke bijdrage".

Ik heb hier niets aan toe te voegen.

Wilma Franchimon,
Projectleider Cultuureducatie met Kwaliteit

'Cultuureducatie met Kwaliteit' in Westland stimuleert cultuureducatie in het primair onderwijs, de ontwikkeling van doorgaande leerlijnen en de relatie van scholen met hun sociaal-culturele omgeving.

Blijf op de hoogte van de kunst- en cultuur netwerkorganisatie in Westland: Westland Cultuurweb. Volg ons via twitter.com/Cultuurweb en www.facebook.com/westlandcultuurweb

Eerst ICC-cursus begonnen!

Acht cursisten uit het Westlandse basisonderwijs werken de komende zes maanden toe naar een concept-beleidsplan voor cultuureducatie voor hun eigen school. Dat doen zij tijdens de cursus Interne Cultuurcoördinator die op 5 juni van start ging in basisschool Andreashof in Kwintsheul.

Tijdens de zes bijeenkomsten is de cursus steeds 'te gast' bij een school of een culturele instelling in Westland. Naast deskundigheidsbevordering past dit bij nog een andere doelstelling van de regeling 'Cultuureducatie met Kwaliteit': het versterken van de relatie van de school met de lokale culturele en sociale omgeving.

Docente Karin Kievit van Kunstgebouw leidt de cursus. Deelname wordt vergoed uit de subsidiegelden van de regeling.

Er staat al een tweede cursus op de rol voor het voorjaar van 2014!

Interesse? Je kunt het nu al doorgeven aan wfranchimon@westlandcultuurweb.nl.

Oproep: mooie werkstukken tijdens Kick-off!

De Kick-off op 18 september heeft volledig de focus op het verder brengen van cultuureducatie in het Westlandse basisonderwijs. Natuurlijk worden ook nu al mooie projecten en activiteiten voor de leerlingen georganiseerd. Om in sfeer de bijeenkomst neer te zetten zijn wij op zoek naar filmpjes en werkstukken van scholen om tijdens de Kick-off te laten zien. Trots op wat uw school al heeft neergezet? Laat het ons weten via wfranchimon@westlandcultuurweb.nl.

Gespot bij de Eerste Westlandse Montessorischool

Sinds kort staan er bij de Montessorischool in Monster 12 bontbeschilderde kletsrukken. In de leerlingenraad was namelijk aangegeven dat de kinderen graag leuke zit- en praatplekjes op het plein wilden hebben.

In de groepen hebben de kinderen met elkaar nagedacht over een ontwerp en schetsen gemaakt. Op de eerste mooie zomerdag zijn alle 12 kletsrukken beschilderd met betonverf. Oudere leerlingen hebben de middenbouwkinderen begeleid tijdens het schilderen. Voor de allerjongsten waren de juf en een PABO-stagiaire druk met het aanvullen van de verffooraad en het geven van kleine aanwijzingen. Resultaat: drie groepen van vier kleurrijke kletsrukken op het speelplein.

Links of rechts? Of allebei?

‘We kunnen kinderen volstoppen met kennis maar hebben ze daar eigenlijk wat aan als ze straks in de ‘grote mensenwereld’ aan het werk gaan? Kennis is tegenwoordig met een paar muisklikken te vinden. Het gaat er meer om wat je er vervolgens mee doet. Hoe creatief pas je die kennis toe?’

Hier moest ik aan denken toen ik in de auto een radiocommercial hoorde van een bekend accountantskantoor. De strekking was ongeveer als volgt:

“Hallo, ik ben zangeres en songwriter. Tijdens het creatieve proces van schrijven en componeren van liedjes gebruik ik vooral mijn rechterhersen helft”. Vervolgens kwam er een sterkundige aan het woord. Hij gebruikte bij zijn zoektocht naar wetenschappelijk inzicht vooral zijn linkerhersen helft.

Ten slotte hoorde je een medewerker van accountantskantoor M: “Ik ben Bianca, accountant bij M. Ik gebruik mijn linker- én rechterhersen helft, want ondernemen vraagt om kennis én ideeën. Bij M werken accountants en belastingadviseurs die niet alleen analyseren en structureren maar ook inspireren. Dat je analyseert én

kansen creëert, dat is wat M onderscheidt. Inzicht en creativiteit gaan hand in hand. We controleren én creëren. We blikken niet alleen terug maar we kijken ook vooruit. Die combinatie van kennis en inventiviteit is wat onze klanten waardevol vinden.”

Op de website van het accountantskantoor ontdekte ik dat Bianca geen ingehuurde actrice was maar echt werkzaam bij het bedrijf. En dat niet alleen. In een filmpje op de site kwamen ook andere accountants in beeld. De een kreeg de beste ideeën voor zijn cliënten als hij piano speelde; de ander had een passie voor koken en gebruikte dit als metafoor om aan te geven dat er mooie dingen kunnen ontstaan als je van het bestaande recept durft af te wijken.

Als we kinderen echt willen voorbereiden op hun deelname aan de maatschappij moeten we voor hen op hun eigen niveau alle opties mogelijk maken. Kies je de linker- of rechterhersen helft? Of allebei?’

Debby Haring,
leerkracht WSKO Andreashof in Kwintshuil

Voor in de agenda: Kick-off op 18 september!

Inspirerende gastsprekers, workshops en natuurlijk kunst en cultuur: Op 18 september 2013 vindt de Kick-off plaats van ‘Cultuureducatie met Kwaliteit’ voor alle basisscholen, culturele organisaties, politiek en andere belanghebbenden in Westland. Het wordt een feestelijk en boeiend startmoment met als thema: wat is het belang van cultuureducatie en wat willen ge-

meente, onderwijs en cultuur met elkaar gaan bereiken? Locatie: gebouw Maesemunde in 's-Gravenzande; tijd: 14.00 uur (inloop vanaf 13.45 uur) tot 17.30 uur. De officiële uitnodiging met programma en workshopkeuze volgt vóór medio augustus, maar reserveer deze middag alvast in de agenda! De middag wordt afgesloten met een hapje en drankje.

MuziekCentrum Westland

MuziekCentrum Westland (MCW) is een vereniging die zich inzet om de cultuur van popmuziek in Westland naar een breder en hoger platform te tillen.

Om dit te bereiken hebben een aantal muziekdocenten en enthousiaste vrijwilligers zich verenigd. Samen zetten zij zich in voor een muzikaal epicentrum in Westland. Binnen dit centrum is er ruimte voor muzikanten van elk niveau. Door op één plaats de muzikale hobby uit te oefenen ontstaat de mogelijkheid elkaar te inspireren en van elkaar te leren.

Een belangrijke doelgroep van MCW is de jeugd. In het dagelijkse leven komen de kinderen keer op keer in aanraking met populaire muziek. Denk maar aan Idols of X-factor. Ook online is muziek via You-tube, Spotify en andere kanalen meer dan ooit voorhanden. De zintuigen worden hierdoor geprikkeld en de behoefte om zichzelf muzikaal te ontplooien aangewakkerd. In Westland is er momenteel te weinig aandacht voor muziekonderwijs aan de jeugd. Door op jonge leeftijd met muziekinstrumenten in aanraking te komen kan hieraan tegemoet worden gekomen.

Op beperkte schaal worden muziekprojecten op basisscholen georganiseerd. Een mooi voorbeeld hiervan zijn de trommellessen die een van de aangesloten muziekdocenten organiseerde op Westlandse basisscholen. **Door lettergrepen om te zetten naar ritmes werd de leerlingen geleerd met elkaar muzikaal te communiceren en de basisritmes onder de knie te krijgen. Een dolenthousiaste klas tot gevolg.**

Op een toegankelijke manier maken de kinderen kennis met een instrument. Niet direct aan de hand van een notenschrift maar bijvoorbeeld door het gebruik van een kleurennotenbalk. Bij de kleurentoonladder leren kinderen met behulp van kleuren op een gemakkelijke manier liedjes te spelen. Later kan dan op een begrijpelijke manier worden overgestapt op het reguliere notenschrift.

Regelmatig ontmoeten de Westlandse muziekdocenten kinderen met een onbewust muzikaal talent. Zij zijn ervan overtuigd dat dit slechts het topje van de ijsberg is! Het kennismaken met muziek en muziekinstrumenten in de klas geeft de kinderen de kans zich muzikaal te ontwikkelen.

MCW beschikt binnen haar netwerk over muziekdocenten in vele disciplines zoals gitaar, zang, drum, toetsen enz., die hun specialiteit op een leuke en speelse manier over kunnen brengen op de jeugd.

Paul Persoon en Jos Borgdorff,
MuziekCentrum Westland

MuziekCentrum Westland:
www.muziekcentrumwestland.nl

Inspiratie

Klik op onderstaande icoontjes voor inspirerende filmpjes & interessante websites

Visie van minister Bussemaker

Klassengedicht over de wind in het weerbericht

Ideeën voor de ICC'er

Nieuws vanuit het landeLijk Kennisinstituut Cultuur-educatie en amateurkunst

Het verhaal achter het schilderij

'Regelmatig krijg ik opmerkingen over het schilderij dat op mijn kamer hangt. Ik vertel dan het verhaal achter het schilderij. Het gaat over een jongen met PDD NOS. Vanaf groep 1 zat hij bij ons op school – op de school waar ik voorheen werkte - en als ik in één woord zou moeten omschrijven wat ik mij van hem herinner dan is dat vooral onmacht. Onmacht die je kon lezen vanuit zijn houding, vanuit zijn ogen. Het was een kind dat mij raakte.

De onmacht kon hij niet altijd uitspreken. Een enkele keer kon je het zien als leerkracht, maar soms kwam het voor ons geheel uit het niets. Wanneer je de signalen opving, kon je het tij soms keren door hem ruimte te geven en hem bijvoorbeeld een totaal andere opdracht te geven om hem uit zijn frustratiespiraal te halen. Even iets kopiëren bijvoorbeeld vond hij geweldig. Een andere opdracht aanbieden ging echter alleen als wij zijn frustratieniveau konden inschatten en dat ging niet altijd.

Ik ben met hem in gesprek gegaan en uiteindelijk tot de afspraak gekomen dat hij een schilderij zou maken voor in mijn kamer. Op het moment dat hij aanvoelde dat hij 'boos' ging worden mocht hij een vis tekenen op het schildersdoek: één vis en daarna ging hij weer terug naar de klas. Hij hoefde niets tegen de leerkracht te zeggen en keerde zelf ook steeds weer keurig terug. Nadat alle vissen in potlood op het doek stonden was de volgende stap om ze ook weer één voor één met verf op het doek te zetten. Na een half jaar was het klaar. Hij voelde regelmatig zijn boosheid aankomen en kon het op deze manier keren.

Toen ik samen met hem naar het schilderij zat te kijken zei ik: "Je bent nog iets vergeten". Zijn gezicht betrok en ik zei: "**Een schilder zet zijn naam altijd op een schilderij zodat ze over honderd jaar nog weten wie het heeft geschilderd. Wil je dat nog voor mij doen?**" Hij zei niets, zette zijn naam eronder, hij straalde en het gezicht wat ik toen zag zie ik steeds als ik nu naar dit schilderij kijk.

Het schilderij is met mij mee verhuisd naar mijn huidige school en het is mooi hoe kunst ook een middel en misschien zelfs wel iets helends kan zijn.'

Evalien Köhler,
directeur van de Willemschool in Monster

Colofon

CultuurCourant Westland is een uitgave van Westland Cultuurweb. Deze digitale nieuwsbrief bericht over kunst, cultuur en onderwijs in Westland.

Redactie:

*Wilma Franchimon
Wendy van Es
Debby Haring*

Vormgeving:

Mangoa Ontwerp

Nieuwsbrief

Heeft u deze CultuurCourant doorgestuurd gekregen via een bekende en wilt u de nieuwsbrief standaard ontvangen?

Stuur een berichtje o.v.v. 'neem mij op in de verzendlijst CultuurCourant' naar wfranchimon@westlandcultuurweb.nl

@Cultuurweb

[facebook.com/westlandcultuurweb](https://www.facebook.com/westlandcultuurweb)

Doorlopende leerlijn kunsteducatie

Hoe blijven kinderen creatief?

Op welke leeftijd kunnen kinderen het beste met dansles beginnen?

Kan ik die creativiteit ook inzetten op andere leergebieden?

Hoe zorg ik ervoor dat de geschiedenis van Westland in de klas komt?

Kan ik het maken van breuken nog op een andere manier uitleggen?

De antwoorden op deze vragen zitten besloten in de doorlopende leerlijn kunsteducatie!

De doorlopende leerlijn kunsteducatie is een programma van samenhangende lessen van alle kunstdisciplines voor de kinderen van groep 1 tot met 8. Als school of als leerkracht kun je kiezen of je één of meerdere leerlijnen in je school wilt implementeren. Je kunt kiezen voor één discipline zoals theater, muziek, dans, beeldende kunst, erfgoed, of een combinatie van de verschillende disciplines.

Elke leerlijn heeft een op de cognitieve, sociale en motorische ontwikkeling van het kind aangepast kunstprogramma, aansluitend bij de thema's en methodes van de school.

Kunst kan vanuit de doorlopende leerlijn ook ingezet worden als middel om andere vaardigheden te ontwikkelen, denk bijvoorbeeld aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Maar ook begrijpend lezen en taalontwikkeling kunnen door theater gestimuleerd worden of het oplossen van meetkundige puzzels met behulp van beeldende kunst. De mogelijkheden zijn onbeperkt!

De leerlijnen kunnen door de leerkracht in samenwerking met vakdocenten uit de kunst- en cultuurinstellingen gegeven worden.

Komend schooljaar worden de eerste drie leerlijnen ontwikkeld. Hieraan voorafgaand wordt het referentiekader voor de doorlopende leerlijnen ontwikkeld. Het referentiekader omvat onder andere een visie op kunsteducatie, een beschrijving van de cognitieve, sociale en emotionele ontwikkelingen van een kind en een beschrijving van deze ontwikkelingen binnen kunsteducatie en de school.

Wil je meedenken bij de ontwikkeling van een leerlijn of het referentiekader? Heel graag! Je kunt je opgeven via wfranchimon@westlandcultuurweb.nl

Derske Naafs,
Projectmedewerker Cultuureducatie met Kwaliteit